

פרשת תצוה

יא' אדר א'
תשע"ו

וּקְרָאתָ לְעֵבֶדְךָ פִּנְחָס

מבית מדרשו של הגאון רבי אלעזר זאב רז שליט"א

משלחן גבוה

כח הלשון



אבן יקרה

שבת שבת...

מסופר על הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל ראש ישיבת פורת יוסף, כאשר יצא למחות כנגד נהגי מכוניות שחיללו את השבת בנסיעה לכלל את מעשיו בתבונה ובשיקול הדעת, למרות הכאב המור שפרץ מלבו, והיה קורא "שבת" "שבת" לעבר מחללי שבת רק כאשר הנהגה לא הפריז במהירות הנסיעה, ואם לפי הערכתו תגיע הקריאה לאזניו - היה זועק. לעומת זאת כשנתקל בפורץ גדר שפתח את חנותו בשבת לא היסס להרים קולו כשופר ולזעוק מרה כנגדו, אפילו אם היה זה גבר אלים שהיה ביכולתו... ואף אם הלה איים לפגוע בו ולהכותו מכת מות, לא נרתע מפני התקיפים והביא את מחאתו וזעקתו בצורה נמרצת מבלי לחשוב על עצמו.

פעם בעצם יום שבת קודש אדם 'חילוני' ומראהו כגבר אלים, התדפק על דלת ביתו, וביקש להיכנס. נבהלו אנשי ביתו וחששו שיפגע ברב חס וחלילה, אולם הגר"י צדקה יצא אליו רגוע ושלו וישאלהו בניחותא לחפצו. לבסוף התברר כי האיש הינו נהג מונית, וחילל שבת בפרהסיא, והגר"י צדקה מחה כנגדו בזעקה מרה והפציר בו בתחנונים שיעצור ולא ימשיך לנסוע, אך לשוא. אולם כפי הנראה זעקתו של הרב צדקה, הידהדה באוזניו, הפצרותיו נכנסו בלבו כארס של עכנאי עד ששאל אודותיו, והתחיל לחפש אחריו. "באתי אל כבודו" אמר הנהג, כי הרגשתי שהזעקה "שבת" "שבת"!!! הבוקעת מפיו היא צעקה טהורה, זו צעקה שונה מכל הצעקות שקלטה אזני עד כה, החלטתי איפוא לבוא ולשמוע מה פשר הכאב הזה שגרם לך לצעוק כ"כ בחזקה.

ירושלים
הדלקת נרות: 17.14
(לנוהגים 40 דק': 16.54)
צאת שבת: 18.05 ר"ת 18.44

תל אביב
הדלקת נרות: 17.11
צאת שבת: 18.02
רבנו תם: 18.40

באר שבע
הדלקת נרות: 17.13
צאת שבת: 18.05
רבנו תם: 18.43

סוף זמן ברכת הלבנה
ליל שלישי בשעה 3:09

והיה פי ראשו בתוכו, שפה יהיה לפיו סביב וגו' (כח, לא-לה)

מעשה נפלא סיפרו חכמינו זכרונם לברכה (מדרש שוחר טוב, לט. ע"ש) במלך פרס שנטה למות, אמרו לו הרופאים אין לך רפואה עד שיביאו לך חלב לביאה, ענה אחד מהם ואמר לו: אם רצונך אלך אני, רק תן לי עשרה עיזים. אמר לעבדיו ונתנו לו, הלך לגוב אריות והיתה שם לביאה מינקת גוריה, יום ראשון עמד מרחוק והשליך לה עד אחת ואכלתה, יום שני התקרב לה מעט והשליך אחרת, וכן בכל יום יום עד שהיה משחק עמה, ולקח מחלבה והלך לו, וכשהיה בחצי הדרך ישן וראה חלום, שהיו כל אבריו מתווכחים זה עם זה; אמרו הרגלים: "אין בכל האברים כמותנו שאם לא היינו אנו הולכין לא היה יכול להביא מן החלב". ענו הידים: אין כמותנו, שאם לא היינו אנו שחלבנו לא היה עושה דבר. העינים אמרו: אנו למעלה מן הכל, שאם לא היינו מראים לו את הדרך לא היה נעשה. ענה הלב ואמר: אני למעלה מן הכל, שאלמלא לא נתתי לו העצה לא הועיל כלום. ענה הלשון ואמר להם "אם לא הייתי אני מה הייתם עושים". ענו לו כל האיברים ואמרו לו: לא יראת להדמות אלינו, ואת סגורה ונתונה במקום חשך ואפילה, ועוד שאין בך עצם כשאר כל האיברים, ענה הלשון ואמר, היום תאמרו שאני מלך ושליט עליכם!

שמע האיש את הדברים האלה ונתפחד והקיץ משנתו והלך לדרכו, והגיע למקום ונכנס אצל המלך ואמר לו, הנה לך חלב קִלְבִּיָא (היינו כלבה), מיד קצף וצוה לתלותו, וכשהיה הולך ליצלב היו כל האיברים בוכין, אמר להם הלשון, הלא אמרתי שאין בכם ממש, אם אני מציל אתכם תודו לי שאני מלך עליכם? אמרו לו: הן! מיד אמר הלשון השיבוני אצל המלך. והשיבוהו. אמר לו: למה צוית לתלותי, זו תורה וזו שכרה. אמר לו, הבאת חלב קִלְבִּיָא לקרב מיתתי, אמר לו ומה איכפת לך ויהא לך רפואה ממנו, ועוד גם כן כי "לביאה" קורין אותה "כלביא", לקחו ממנו ונסוהו, ונמצא חלב לביאה, אמרו לו, כל האיברים עכשיו אנו מודים לך שאתה אמרת האמת. עד כאן. ועל זה אמר המדרש (שם; משלי יח, כא) "מות וחיים ביד הלשון".

עוד מובא (עיין פלא יועץ מערכת אמת) שרשע אחד ביקש עצה מהחכם לחזור בתשובה, כי לא מצליח בה, אמר לו, תהא דובר אמת ולא שקר, והנה פעם יצא לגנוב ובדרך פגשו אדם אמר לו להיכן הולך, ונתבייש וחזר בו וכו'. עיין שם. הרי לך מעלת האומר אמת, ומובא בספרים שכל הרגיל לדבר רק אמת, אפילו חלומותיו צודקים ואמיתיים, ובכתבי האריז"ל (שער רוח"ק דף יא) כתב כל מי שישב יום בלי דיבור חול יזכה להשגה ולחכמה. (וע"ע שם דף ו: ובשער היחודים דף ז).

והנה הלב רָמַז בו שם הוי"ה והפה רומז לאדנות. ועל זה אומר הזהר, שצריך לשלב שם הוי"ה ואדנות כלומר פיו וליבו שוין. והנה גם השומר פיו אזי ניצול מכעס. וכל השומר פיו בקדושתו, אזי כל דבריו וברכותיו מתקיימות. ואשרי השומר פיו ולשונו.

זה הרמז: "ועשית את מעיל האפוד כליל תכלת, והיה פי ראשו בתוכו" - בתוך הלב, שפיו וליבו שוין. "שפה יהיה לפיו סביב" - "שפה" גימטריא "שכינה", שהשכינה הקדושה שורה על פיו. אבל בתנאי "כפי תחרא יהיה לו לא יקרע" - שלא יפתח פיו כפתח קרוע חס וחלילה. ואז "ונשמע קולו" - לפני הקדוש ברוך הוא בתפילותיו וברכותיו, ה' יזכנו.

שבת שלום ומבורך!

שואל ומשיב

נערך על פי תשובות שהשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה



הלכות פורים באדר א'

שאלה: האם צריכין לעסוק לפני פורים בהלכות הפורים כדרך שצריך לפני המועדים.
תשובה: יש צורך בלימוד ההלכות למען יקיימם כדת וכהלכה, ובזה ירגיש נועם היום. וראה בספרי "לב שמח" פרק א'. ולבני הגר"ר משה יוחאי בספרי "עטרת זהב" פרק ג' שכתב בזה בטוב טעם.

תפילין של איטר

שאלה: מי שאינו מוצא תפילין אלא של איטר איך יניחנו.
תשובה: יניחנו באופן שהיו"ד כלפי הלב, אף על פי שהמעברתא תהיה למטה, ויברך.

נטילה בכוס 'חד פעמי'

שאלה: האם כוס 'חד פעמי' כשר לנטילת ידיים.
תשובה: האחרונים העלו שכשר לנטילת ידיים וכן לקידוש.

ניתן לשלוח שאלות לכבוד מורנו הרב שליט"א למערכת ויפורסמו בהמשך אי"ה.

לקראת שבת

הקדמת קריאת שמע ותפילה

יש להקדים את קריאת שמע ותפילה של שחרית ביום שישי קודם שיצא לקנות, כי הם מצוות הנהוגות תדיר, ועוד שלדעת פוסקים רבים יש בהם חיוב יותר מן ההכנות לשבת, שמצוות אלו הם מן התורה ואילו ההכנה לשבת היא מדברי קבלה. אולם כשיש חשש שאם ישתהה מלקנות עד לאחר התפילה לא ימצא את מה שצריך לשבת, אזי יקרא קריאת שמע לבדה, וילך מיד לקנות את צרכי השבת, ואחר כך יתפלל. ואפילו אם על ידי זה יפסיד את תפילת הציבור ויצטרך להתפלל ביחיד, בכל זאת יקדים את הקניה של צרכי השבת כדי שלא יבטל מצות עונג שבת.

ביטול תחנון לצורך קניות לשבת

יש שהורו שלא לומר וידוי ונפילת אפיים ביום ששי, כדי למחר לעסוק בהכנת צרכי שבת. אולם מנהג רוב ככל המקומות לומר וידוי ונפילת אפיים בתפילת שחרית של יום ששי, כפשטות דברי השולחן ערוך. ומכל מקום נלמד עד כמה צריך למחר לעסוק בהכנת צרכי שבת ולא להתעכב בשום עסק אחר.

(מתוך הספר 'לעשות את השבת' לרכישת הספר: 0583256041)

העלון בחסות:

שירותי תקשורת כשרה

פניית המחשב



● דוא"ל ● פקס ● E-mail

● תשלום חשבוניות ● צילומים ● הקלדה

שעות פתיחה: א-ה 9:00-24:00 ו' 9:00-13:00

עזרא 12, כינת יחזקאל

02-5837899, 050-2657709

מעשה שהיה

בזכות שמירת שבת



ה"חפץ חיים" - אשר כידוע התנגד מאד להגירת אחיו היהודים לארה"ב

של אותם הימים, בגלל גודל נסיונות התקופה בענין שמירת היהדות - אמר לבן שיחו שהוא מוכן להאציל עליו ברכה, בתנאי שיבטיח לו בתקיעת כף שבשום פנים ואופן לא יחלל שבת. האיש נאות לתת תקיעת כף על כך, וזכה לברכת הצלחה מה"חפץ חיים".

הלה הפליג אל מחוז חפצו, והגיע לעיר בולטימור, שם מצא את פרנסתו כמנקה חלונות באחד הבנינים הגדולים בעיר, עבודה מקובלת באותם ימים, ומה גדולה היתה שמחתו לקבל עבודה זו, מבלי שידרש להופיע לעבודתו ביום שבת קודש. כך התנהלו הענינים כשורה, במשך תקופה ארוכה, יום אחד קרא לו בעל הבית שהעסיק אותו, והודיע לו נחרצות כי מעתה ואילך הוא מחייבו להופיע לעבודה מדי שבת, היהודי התנגד כמובן לרעיון זה, ואמר למעסיקו שבשבת קודש הוא אינו יכול לבוא לעבודה. אולם המעביד התעקש והזהירו שאם לא יופיע לעבודה בשבתות הוא יפטר לאלתר. הנסיון היה קשה עד למאד שכן ללא מקור פרנסה זה, היו האיש ובני משפחתו צפויים להגיע לחרפת רעב ממש. אך היהודי דגן עמד בניסיון זה בגבורת נפש והודיע נחרצות שאת השבת הוא לא יחלל! תגובת המעסיק לא אחרה לבוא, האיש פוטר מעבודתו.

חלפו הימים, וכל נסיונותיו למצוא מקור פרנסה אחר עלו בתוהו. הפרוטה כלתה מהכיס, והוא וכל בני ביתו החלו לרעוב לחם. כך נמשך המצב במשך חצי שנה עד שבאחת השבתות החליט היהודי שהוא יוצא לעבוד בשבת.

אכן, בשבת קודש בבוקר לאחר התפילה יצא האיש לבקש מהמעביד שפיטרו, שיחזיר אותו לעבודה. בעודו הולך לבית המעביד, נזכר לפתע בתקיעת כף שנתן ל"חפץ חיים" על אודות ההבטחה לא לחלל שבת, אי לזאת שב מיד על עקבותיו והלך לביתו כשהוא נחוש בדעתו לא לחלל את השבת. במוצאי שבת נשמעו נקישות על דלת ביתו, משנפתחה הדלת ניצב שם למרבה ההפתעה המעביד שהעסיקו עד לפני חצי שנה ועמו גבר נוסף. מיד פתח המעביד פיו ואמר: לפני חצי שנה התערבתי עם האדם העומד לידי על גודל אמונתך ושמירת השבת שלך. חברי טען שאם אפטר אותך אתה לא תחזיק מעמד ותוך חצי שנה תישבר ותסכים לעבוד בשבת. אני טענתי לעומתו שהשבת יקרה לך ועל כן ברור לי שלא תישבר בכל מחיר. בסיומו של הויכוח התערבנו על סכום כסף גדול, והנה היום בשבת זו, הסתיימה אותה חצי שנה, ואני זכיתי בהתערבות. עכשיו, סיים האיש ואמר, תקבל ממני את כל סכום הכסף שהיה מגיע לך אילו עבדת אצלי במשך חצי השנה החולפת, שכן אני אשם בכך שלא עבדת וממילא גם לא הרווחת, בנוסף לכך אני מעניק לך את סכום הכסף שזכיתי בו בהתערבות, ואין צורך להוסיף ולומר, שהחל ממחר הנך מוזמן לשוב לעבודתך, כבימים ימימה.

(מאיר עיני ישראל"ח")

ניתן לתרום להפצת העלון בכל רחבי הארץ לרפו"ש / לע"נ / להצלחת וכן חסויות מעסקים בטל: 054-8486947

גרפיקה ועימוד:
054-8486947